

καὶ κατέλιπεν ὁπισθεν αὐτοῦ ὀλκὸν ἀρκούντως λαμπρόν· φθάσας πλησίον τοῦ ὀρίζοντος ἠφάνισθη· ἀλλ' ὁ ὀλκὸς αὐτοῦ ἐπέμεινεν, ἀφοῦ δ' ἐπὶ ἐν σχεδὸν λεπτὸν διετηρήθη εὐθὺς καὶ φωτεινός, ἤρχισε νὰ καμπυλῶται κατὰ τὰ ἄκρα αὐτοῦ εἰς σχῆμα S, ἔπειτα ἔλαβε σχῆμα ὁμοιάζον σχεδὸν πρὸς 8 καὶ οὕτω συσπειρούμενος μετεβλήθη εἰς εἶδός τι παραδόξου νεφιδρίου ὁμοιάζοντος πρὸς τολύπην βάμβακος, τὸ ὁποῖον διεκρίνετο ἐπὶ 4 (4 τῆς ὥρας καὶ πλέον.

Τοιαῦται ὑπῆρξαν αἱ παρατηρήσεις ἡμῶν, βεβαίως οὐχὶ ὅσῳ ἐπεθυμοῦμεν καὶ ὅσῳ ἔπρεπε τέλει, ἀλλ' ὅσῳ ἦτο δυνατόν. Διότι ὡς καὶ ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, πρὸς τελείας παρατηρήσεις καὶ πληθὺς μεγάλη παρατηρητῶν ἀπαιτεῖται καὶ μέσα τὰ ὅποια δὲν δύναται τις ἐνταῦθα νὰ προμηθευθῇ, ἤγουν οὐράνιοι χάρται δεικνύοντες τὰς θέσεις τῶν ἀστερισμῶν κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τῆς νυκτός καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Καταπαύοντες δ' ἐνταῦθα εὐχόμεθα, ἵνα ἡ κατὰ τὸν Ἰούλιον ἐπιτροπὴ τοῦ Σουλῶντος, ἐὰν ἐκλεχθῇ τοιαύτη, δυνήθῃ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐντολὴν αὐτῆς, μετὰ πλείονος ἐπιτυχίας ἢ ἡμεῖς.

Ἐν Ἀθήναις, 9 9βρίου 1869.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Β. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ Εἰσηγητής.

Μ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

Ι. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ.

Γέμμα, — Μακβέθ.

Ὁμολογουμένως καθ' ἐκάστην αἱ Ἀθηναῖαι ἐξευρωπαϊζονται· ἐκεῖ ὅπου χθὲς ἦσαν καλύβαι ἀνηγέρθησαν μέγαρα, ἐκεῖ ὅπου κρημνοὶ ὠραῖαι πλατεῖαι. Πρὸ ἐτῶν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς οἱ ἀματέδες ἐπλησσον τὰ ὧτα τῶν διαβατῶν καὶ ἐγίνετο τόσος λόγος περὶ μουσικῆς καὶ Θεάτρου, ὅσος καὶ περὶ Μογγόλων. Ἀπὸ τίνος ὁμως τὸ Ἰταλικὸν μελόδραμα εἶναι ἡ ἐσπερησία διάταξις τῶν συναναστροφῶν, τῶν ζαχαροπωλείων, εἶναι ἢ

μόνη ὁμιλία τῶν νέων καὶ νεανίδων. Καὶ ὁ ἐπιχειρῶν μελοδραματικὰς παραστάσεις κερδίζει σημαντικά. Ἡ αἶθουσα τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Θεάτρου — τοῦ Πρωτέως τούτου τῶν θεατρικῶν κτιρίων, τοῦ ἔχοντος τόσα ὀνόματα ὅσας καὶ ἀσχημίας — ἡ αἶθουσα λέγομεν τοῦ Θεάτρου εἶναι πάντοτε πλήρης ἀπὸ τὸ ἄνθος τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας. Τὰ θεωρεῖα πλήρη, ἡ πλατεῖα πλήρης — μόνον τὸ ὑπερῶον κενόν — ἀπὸ κόσμον ὅστις θέλει νὰ ᾔῃ μουσικός. Τοῦτο εἶναι πρόοδος· ἀδιάφορον ἂν κομψαὶ δεσποινίδες ἀποκοιμῶνται ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὠραιότερων μουσικῶν συμφωνιῶν, ἀδιάφορον ἂν μουσικόφιλοι νέοι διατείνονται ὅτι ἡ Γέμμα εἶναι τοῦ Βέρδη καὶ ὁ Μακβέθ τοῦ Δονιζέττη, ἀδιάφορον ἂν ὠραῖοι σπαθοφόροι ὑπολαμβάνωσι βαρύφωνον τὸν ὀξύφωνον, βαθύφωνον τὸν βαρύφωνον καὶ τάνάπαλιν, ἀδιάφορον τέλος ἂν πάντες καὶ πᾶσαι ὡς δείγμα τῆς μουσικῆς τῶν ἱκανότητος μετὰ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως διατείνονται ὅτι ὁ ὀξύφωνος ἐπιτηδεύεται καλῶς τὸν Μαῦρον, ὅτι ἡ ὑψίφωνος ἔχει σκηνικὰ ἢ δὲν ἔχει, ὅτι ὁ βαρύφωνος εἶναι ἀλλοίθωρος. Δὲν σημαίνει· ἄλλως τε δὲν ἀπεδείχθη ἡλίου φαινότερον πέρυσιν, ὅτι ὁ ὠραῖος βαρύφωνος κέκτηται ὠραῖαν φωνὴν καὶ ὁ ἄσχημος ἄσχημον;

Ἄλλ' εἶεν καὶ ἐφέτος τὸ Ἰταλικὸν Θεάτρον ἤρξατο τῶν παραστάσεων αὐτοῦ διὰ τοῦ μελοδράματος Gemma di Vergi τοῦ μελοποιοῦ Donizetti. Πρώτη παράστασις καθ' ἣν φυσικὰ θέλει ἐπιδειχθῇ ἡ ἱκανότης τῶν ἀοιδῶν καὶ οὕτω μορφωθῇ ὁπωσοῦν ἡ γνώμη τοῦ κοινοῦ καὶ νὰ ῥίπτηται ἐν μέσῳ αὐτοῦ ἡ Gemma εἶναι ἀνήκουστον. Ἀποροῦμεν μὲ τὴν ἐπιτροπὴν· ἐκτός ἂν ἠθέλησε νὰ καταρρίψῃ τοῦ Δονιζέττη τὴν φήμην ἐν μέσῳ Ἀθηναίων. Νὰ ἔχῃ πρόσφατον εἰσέτι τὴν ἀνάμνησιν τῶν θείων τῆς Favorita φθόγγων, εἰς τὰ ὧτά σου νὰ ἀνακυκλῶνται αἱ ὑψηλαὶ ἐκείναι ἀπνηχῆσεις

Spirto gentil ne' sogni miei

A tanto amor Leonora il tuo rispondi

νὰ ἔχῃ ἐσχηματισμένην ἰδέαν ἰδανικῆς θείας, περὶ Δονιζέττη καὶ νὰ ἀκούσῃ τὴν Gemma χάνεις καὶ ἰδανικότητα καὶ καλαισθησίαν καὶ τὰ πάντα. Ἡ Gemma εἶναι ἐξ ἐκείνων τῶν ἀπείρων συνθέσεων ἃς οἱ με-

γάλοι μελοποιοὶ ἀπεργάζονται εἴτε βιαζόμενοι ὑπὸ ἀπαιτήσεων, εἴτε χασμώμενοι ἐν στιγμῇ ἀνίας. Εἶναι μετρία μαρμαρυγὴ τοῦ μεγάλου πνεύματος τοῦ συνθέτου τῆς *Lutia* καὶ τῆς *Favorica*. Ἐνέχει βεβαίως μέρη καλὰ, ἀλλ' ὥς σύνολον θεωρουμένη εἶναι μετρία.

Καὶ ὁμως οἱ ἀοιδοὶ ἐδείχθησαν ἀνώτεροι ἐκυτῶν καὶ τοῦ μελοδράματος.

Ἡ ὑπόθεσις τῆς *Gemma* εἶναι μία ἐξ ἐκείνων τῶν ἀπείρων γελοίων ὑποθέσεων, αἱ ὧς ἐπὶ τὸ πλεῖστον περιέχουσι τὰ κείμενα τῶν Ἰταλικῶν μελοδραμάτων. Ὁ Κόμης *Vergi* χωρίζεται τὴν σύζυγον αὐτοῦ *Gemma* διότι δὲν ἐτεκνοποίει καὶ νυμφεύεται νέαν τὴν *Idan Greville*. Ἡ *Gemma* μανθάνουσα τοῦτο θέλει νὰ φανεύσῃ τὴν *Idan*, ἥτις σώζεται ὑπὸ τοῦ κόμητος. Ἀλλὰ τέλος ὁ κόμης φονεύεται ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ πύργῳ αὐτοῦ αἰχμαλώτου Μαύρου Τάμα, ὅστις ἔρωτα κρύφιον πρὸς τὴν *Gemma* διατρέφων ὡς Θεὸς ἐκ μηχανῆς πανταχοῦ ἀναφαινόμενος, φονεύει, διασώζει, ὀνειροπολεῖ, πνιδᾷ, τρέχει καὶ τέλος αὐτοκτονεῖ.

Ἡ τὸ πρόσωπον τῆς *Gemma* ἀναλαβοῦσα ὑψίφωνος *Kyria Rosavalle* κέκτηται φωνὴν γλυκυτάτην, τέχνην πολλὴν καὶ λαρυγγισμοὺς ὡραίους εἰ καὶ ὑποτρέμοντας. Εἶναι ἀληθές ὅτι πολλάκις ἐπιθυμεῖ τις παρ' αὐτῆς φωνὰς ἡχηροτέρας, ἀλλ' ὁμως τὸ ἐλάχιστον τοῦτο καλύπτεται ὑπὸ τῶν λοιπῶν προτερημάτων. Ἐν τῇ ε. σκηνῇ τῆς β'. πράξεως ἐν τῇ μετὰ τῆς βοηθητικῆς ὑψιφώνου *δυωδία* εἶναι ἀπαράμιλλος. Ἀνωτέρα δ' ἐπαίνων εἶναι ἐν τῇ δ'. σκηνῇ τῆς γ'. πράξεως καὶ μάλιστα ἐν τῷ αἰλίνῳ ᾠσματι (*rozaman*).

no altare, ed una benda.

Ὁ τὸν Μαῦρον Τάμαν ὑποκρινόμενος ὀξύφωνος *K. Panseri* δὲν εἶναι μέγα τι κέκτηται μελωδικὰς ὑψηλὰς φωνὰς, ἀλλ' εἶναι βραγχνός, βραγχνότατος ἐν ταῖς χαμηλαῖς. Πολλάκις θεωρεῖ καθήκον του νὰ ἀπονέμῃ πρὸς τὸ εὐγενές κρινόν καὶ τὴν γενναίαν φρουρὰν ἀρκετὰς παραφωνίας. Εἶναι ὁμως ἀρκετὰ ὑποφερτὸς καὶ ἐκτελεῖ ὁπωσοῦν καλῶς τὴν ἐν τῇ τελευταίᾳ πράξει μετὰ τῆς ὑψιφώνου *δυωδία*.

Taci parto: lo schiavo fedele

ὅπου αἱ ὀξεῖαι αὐτοῦ φωναὶ προκαλοῦσι πάντοτε τὰς τῶν θεατῶν χειροκροτήσεις. Αἱ κινήσεις του ὁμως ἐνέχουσιν ἀρκετὸν τὸ κωμικόν καὶ ἡ φωνὴ του αὐτὴ εἰς τινὰ μέρη ἐνουμένη μετὰ τῶν σχημάτων κάμνει τοὺς θεατὰς νὰ γελῶσιν ἐκεῖ ὅπου ἔπρεπε νὰ κλαίωσιν.

Ὁ βαρύφωνος *K. Romiati Rossi*, τὸ πρόσωπον τοῦ κόμητος παίζων ἔχει φωνὴν μᾶλλον καλὴν. Ἄδει μὲ αἴσθημα, ἀλλ' ἡ φωνὴ του εἶναι ὀλίγον σκληρὰ κατὰ τὰς καμπὰς· οὐχ ἥττον ἐπιτυγχάνει ἐν τῇ *Gemma* καὶ καθ' ἡμᾶς εἶναι ἀριστος ἐν τῇ γ'. σκηνῇ τῆς β'. πράξεως, ἐνθα ᾄδει τὸ κομψὸν ἐκεῖνο

Questa soave immagine.

Ὁ βαθύφωνος *K. Frontoni* ἔχει τέχνην, ἀλλὰ μόνον τέχνην· τέχνη ἄνευ φωνῆς εἶναι ὅττρεον ἄνευ περιεχομένου, γυνὴ ἄνευ ὠριότητος. Τί θέλω ἐπὶ τέλους τὴν τέχνην, ὅταν αὕτη συνοδεύεται ἀπὸ φωνῆς ἀντιπαθητικῆς. Πλὴν ἀλλ' ὁμως διαβῶμεν τί σημαίνει ἐπὶ τέλους καὶ εἰς βαθύφωνος;

Εἰς τόσῳ σύντομον ἐπιθεώρησιν νὰ κάμῃ τις λόγον περὶ τῆς ῥινοφώνου βοηθητικῆς ὑψιφώνου καὶ τοῦ ξυλίνου *Ρολάνδου* τοῦ βοηθητικοῦ βαθύφωνου εἶναι πολυτέλεια. Διέλθωμεν.

* *

Πρὸ ἡμῶν ἡ σκηνὴ παρίστησι δάσος ἀπότομον μετὰ βράχων καὶ κρημνῶν· ἀστραπαὶ διασχίζουσι τὸν ὀρίζοντα καὶ βρονταὶ μυκῶνται ἀνὰ τὰ δένδρα. Γυναῖκες ἀπαίσαι ἀλλόκοτα ἐνδεδυμέναι, μὲ ῥάβδον μελανὴν ἀνὰ χεῖρας, μὲ κόμην ἄτακτον, μὲ γένειον ὑπὸ τὸν πώγωνα διατρέχουσι τὴν σκηνήν. Εἶναι μάγισσαι. Τυμπάνου κρότος ἀκούεται ἔξω καὶ δύο πολεμιστὰι ὑψηλοὶ μὲ σκωτικὰ ἐνδύματα εἰσέρχονται. Εἶναι ὁ *Μακβέθ* καὶ ὁ *Βάγκος*.

Καὶ τὸ μελόδραμα εἶναι ὁ *Μακβέθ* τοῦ μελοποιοῦ *Βέρδην*. Ὑψος μέγιστον, φαντασία οὐρανοπετῆς χαρακτηρίζουσι τὸ μελόδραμα τοῦτο. Ὁ *Βέρδης* ἐνίκησε τὸν *Βέρδην*· σοὶ φαίνεται ὅτι ἀκούεις *Οὔγονότους*, *Μάγερτς*, αὐδέποτε ὁμως *Μακβέθ*, *Βέρδην*. Ἐνιαχοῦ ὁμως τὸν διακρίνεις καθαρὸν, καθαρότατον ἐν ὅλῃ τῇ κοινότητι αὐτοῦ εἰ καὶ περιβε-

βλημένον τὴν Γερμανικὴν τήβεννον. Σύνο-
λον ἀριστουργηματικόν, εἰ καὶ μέρη καθ'
ἑαυτὰ εἴθ' ὅτε ἀδύνατα, δύνανται μουσικῇ
ἐν τοῖς χοροῖς, εἰ καὶ ἀσθένεια ἐνίοτε ἐν
τοῖς ᾄσμασιν ἰδοὺ ὁ Μακβέθ τοῦ Βέρδν.
Ἐκπλήττεσαι, δὲν συγκινεῖσαι· ἀνυψοῦσαι
δὲν κλαίσεις. Ὁ Μακβέθ τοῦ Σαϊκσπέρου, ὁ
Μακβέθ ὁ ἀποτροπαῖος, ὁ δολοφόνος, ὁ τρο-
μερὸς ἀνὴρ δὲν ἤθελεν ἢ τοιαύτην μουσικὴν
ἀποτροπαίαν, τρομεράν, ἀπαισίαν. Ἐκεῖ
βλέπεις τὸ ἔγκλημα ἐν ὅλῃ τοῦ τῇ μου-
σικῇ ἀποτροπαιότητι· ἡ μουσικὴ σὲ κάμνει
πρὶν ἢ ἴδῃς νὰ ἀποστρέφησαι τὸν Μακβέθ·
σοὶ διεγείρει τὴν ἀγανάκτησιν.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁ Βέρδης ἐνόησε τὸν Σαικ-
σπέρου.

Ἰδοὺ τὸ δεύτερον μελόδραμα ὅπερ ἀνέβη
ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμῶν. Τίς δὲν γνωρίζει τὴν
ὑπόθεσιν τοῦ Μακβέθ, τοῦ ἀριστουργήμα-
τος τοῦ Σαϊκσπέρου; Ὁ Μακβέθ στρα-
τηγὸς τοῦ βασιλέως Δουγκάνου, φονεύει τὸν
βασιλέα διὰ ν' ἀναγορευθῇ αὐτὸς βασι-
λεὺς, φονεύει τὸν συστράτηγόν του Βάγκον
διὰ νὰ μὴ βασιλεύσῃ τὰ τέκνα του, θέ-
λει νὰ φονεύσῃ τὸν υἱὸν τοῦ Δουγκάνου διὰ
νὰ μὴ ἀναγορευθῇ βασιλεὺς. Φόνοι ἐπὶ φό-
νων. Ἐπὶ τέλους ὅμως καταβάλλεται ἀφοῦ ἡ
τριπλῆ προφητεία ἣν τῷ ἔδωκαν αἱ μάγισ-
σαι τοῦ Φορές ἐξεπληρώθη. Καταβάλλεται
καὶ βασιλεύει ὁ τοῦ Δουγκάνου υἱὸς Μάλκολμ.

Ὁ τὸν Μακβέθ παριστῶν βαρύφωνος K.
Achille Carboni εἶναι ἀπαράμιλλος· φωνὴ
βροντώδης καὶ ἡχηρὰ καὶ τέχνη μεγίστη
ἰδοὺ τὰ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς συγκι-
νοῦντα τὸν θεατὴν. Εἶναι κάτοχος τῆς σκη-
νῆς ὑπὸ πάσας τὰς ἐπόψεις· τὸ μελόδραμα
ἀνήκει μόνον εἰς αὐτὸν καὶ τὸ μεταχειρί-
ζεται μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν, μεθ' ἧς τὸ
παιδίον τὴν ἐλαστικὴν σφαῖραν, τὸ κορά-
σιον τὴν πλαγγόνα· φαίνεται παλαιστῆς
παλαίων γενναίως καὶ καταβάλλων τὸ ἐν
μετὰ τὸ ἄλλο πάντα τὰ πρὸ αὐτοῦ προσ-
κόμματα. Φαίνεται ἥρως διευθύνων ἀπὸ
τῆς κορυφῆς τοῦ φρουρίου τὰς μηχανάς του,
τὰ ἐλλέβορα, τὸν κριόν. Ὁ Βέρδης ἐνόησε
τὸν Σαϊκσπέρου, ἀλλ' ὁ Carboni ἐνόησε
τὸν Βέρδην. Τὸν ἐνόησε καὶ τὸν κατέχει
κατὰ βάθος. Δὲν εἶναι μέγας, ἀπαράμιλ-
λος καθ' ὅλην τὴν τρίτην πράξιν ἐν τῷ

ἄντρῳ τῶν μαγισσῶν; Δὲν σὲ κάμνει νὰ
φρικίῃς ἐν τῇ α'. πράξει ἐν τῇ μετὰ τῆς
ὑψίφωνου δυωδία του, ὅταν ἐκφωνῇ μετὰ
τοσούτου πάθους ἐκεῖνο τὸ

O vista, o vista orribile

καὶ ἔπειτα δὲν σὲ συγκινεῖ διὰ τῆς ἀντι-
θέσεως καὶ τῆς ωραίας ἐκείνης ᾠδῆς

Nel suono udii che oravano

i Cortigiani, e : Dio

sembre ne assista, ei dissero.

Amen dir volli anch' io.

Ὅπως ἐν αἰθούσῃ καταλαμπούσῃ ὑπὸ
φώτων ἀπείρων μόλις φέγγει ὁ λύχνος τοῦ
οἶνοπνεύματος, οὕτω καὶ ἐν τῷ Μακβέθ
ἡ λάμψις τοῦ K. Carboni καταβιβάζει
τοὺς ἄλλους. Μόλις δὲ διασώζει τὴν ὑψί-
φωνον K. Μαρίαν Musconi, τὴν ἐτέραν diva
τοῦ θεάτρου ἡμῶν.

Ἡ K. Musconi ἡ παίζουσα τὸ πρόσωπον
τῆς Λαίδου Μακβέθ εἶναι νέα, νεωτάτη.
Τούτου ἕνεκα πᾶσα κρίσις περὶ αὐτῆς πρέ-
πει νὰ ᾔνῃ ὀλίγον συγκαταβατική. Κέ-
κμηται φωνὴν νεαράν καὶ ἡχηροτάτην εἰ καὶ
σκληράν, ἣν ὅμως πανταχοῦ δὲν γνωρίζει
νὰ μεταχειρισθῇ καὶ συστρέψῃ. Αἱ ὑψηλαὶ
καὶ χαμηλαὶ φωναὶ αὐτῆς εἶναι θαυμάσιαι·
αἱ δὲ μέσαι; περίεργον! μέσας δὲν ἔχει
παντελῶς, καὶ ἐὰν τις δὲν προσέχῃ νομίζει
ὅτι ᾄδουσι δύο αἰδοί. Εἰ καὶ τοῦτο εἶναι
ἐλάττωμα, ὅμως ἐλάττωμα εὐχαριστοῦν
καὶ μὴ προξενοῦν χασμωδίαν. Ἐὰν ἠθέλο-
μεν ἐδῶ νὰ ἀναφέρωμεν τὰς μελωδίας εἰς
ἃς διέπρεψεν θὰ ἀνεγράφομεν ὁλόκληρον τὸ
μέρος αὐτῆς. Τὰς χειροκροτήσεις ὅμως τοῦ
κοινοῦ ἐπέσυρεν ἐν τῇ μετὰ τοῦ βαρυφώ-
νου ἐν τῇ α'. πράξει ωραία δυωδία, ἐν τῷ
παροινίῳ ᾄσματι τῆς β'. πράξεως

si colmi il calice

καὶ κατὰ τὴν σκηνὴν τῆς ὑπνοβασίας τῆς
δ'. πράξεως.

Τελευτῶντες τὴν τοῦ μηνὸς τούτου μου-
σικὴν ἐπιθεώρησιν, ἠθέλομεν παραλείψει κα-
θῆκον ἀμερολήπτου κριτικοῦ, ἐὰν δὲν ἀπε-
νέμομεν τοὺς εἰλικρινεῖς ἡμῶν ἐπαίνους πρὸς
τὴν ὀρχήστραν καὶ τὸν διευθύνοντα αὐτὴν
K. Φρεδερίκον Βολονίνην, τὸν ἀκάματον καὶ
δραστήριον τοῦτον διδάσκαλον, ὅστις θρέμμα

τῆς Ἰταλίας ὧν, ἐνέχει ὁμῶς καὶ ψυχὴν καὶ φρονήματα Ἑλληνικά.

Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον, θὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ ἀριστουργήματος τοῦ Flotow Marta, ἐν ᾗ θέλουσι λάβει μέρος ὁ ἕτερος ὑψίφωνος καὶ ἡ μεσόφωνος.

ΒΕΡΟΣ.

ΠΕΡΙ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΑΣΤΑΣΙΑΣ.

Ἀπάνθισμα διαφόρων Συγγραφέων.

Ἰ π ὁ

I. X. K.

Ἐὰν ἡ ἀστασία παρέχῃ ἐν τῷ ἔρωτι τὴν ἡδονὴν, ἡ σταθερότης μόνη παρέχει τὴν εὐδαιμονίαν.

TRUBLET.

Ὁ ἀπαιτῶν σταθερότητα καὶ μὴ παρ ἔχων τοιαύτην εἶναι ἄδικος. Ἡ ἀρχὴ ἡ καθιερούσα τὴν μεταβολὴν ἐν τῷ ἀνδρὶ, στιγματίζουσα αὐτὴν ἐν τῇ γυναικί, ἡ πραγματευομένη ἀνίσως τὰς ἀπιστίας ἀρφοτέρων καὶ ἡ μὴ ἀναγνωρίζουσα καὶ εἰς τὰ δύο φύλα τὴν αὐτὴν διάθεσιν καὶ τὰ αὐτὰ δικαιώματα, εἶναι κακὴ ἀρχή.

CH. DUVEYRIER

Ἡ σταθερότης εἶναι ὥραία καὶ εὐγενὴς ἔξις, εἶναι ἀπόρροια πρᾶου χαρακτῆρος, κλίσις εὐθείας καρδίας, συνέπεια καλῶς ὀργανισμένου λογικοῦ. Ἄλλ' αἱ περιστάσεις δὲν ὑπαγορεύουσιν αὐτὴν πάντοτε, δυνάμεναι ὅτε μὲν νὰ καταστήσωσιν αὐτὴν ἀναγκαίαν, ὅτε δὲ καλὴν ἀπλῶς ἢ ἀδιάφορον, ἐνίοτε ὁμῶς κακὴν. Ἡ ἐν τῇ στοργῇ πρὸς τὴν σταθερότητα διάθεσις εἶναι ἴδιον ἀγαθοῦ ἀνθρώπου. Πρέπον δὲ καθίσταται πολλάκις τὸ συμπεριφέρεσθαι κατὰ τὴν διάθεσιν ταύτην, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ καθήκον ἀπαραίτητον, εἰμὴ ὅτε ὑποχρέωσις τις κατέστησεν αὐτὴν τοιοῦτο. Ἡ ὑπόσχεσις, καὶ σιωπηλὴ οὕτως ἔτι, εἶναι πάντοτε ὑποχρεωτική. Δέον νὰ συμπεριφερώμεθα συνεπῶς πρὸς τὰς ὑπο-

χρεώσεις μας, ἢ νὰ διαδιδλώσωμεν προηγουμένως τρανῶς, ὅτι δὲν ἐννοοῦμεν νὰ ἔχωμεν τοιαύτας. Ἄλλ' ἐκεῖνο εἰς ὃ δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποχρεωθῶμεν ἐλλόγως εἶναι ἡ ὑπόσχεσις τῆς διαρκείας τῶν παρόντων αἰσθημάτων. Δυνάμεθα μὲν νὰ εἰκάσωμεν ἐκ τῆς παρούσης, δι' ἓνα ἢ ἄλλον λόγον ὑπάρξεως αὐτῶν, ὅτι θὰ διαρκέσωσι ἐπὶ μακρὸν χρόνον εἰσέτι. Εἶναι ὁμῶς τολμηρὸν τὸ νὰ βεβαιώσωμεν τοῦτο, εἶναι ἀπερισκεψία νὰ τὸ ὑποσχεθῶμεν εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ἀνοησία τὸ νὰ μὴ ἀμφιβάλλωμεν. Ὁ ὄρκος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἤθελεν εἶθαι δολιότης. Τοιαύτη ὑπόσχεσις δύναται νὰ δοθῇ σπουδαίως μόνον ὑφ' ἐνὸς ἀπαταιῶνος, ὑφ' ἐνὸς ἄφρονος νεανίου, ὑπὸ μιᾶς μηχανῆς αἰσθημάτων. Ἀμα ἐγκατασταθέντος δεσμοῦ τινὸς μεταξὺ δύο τιμίων ἀνθρώπων, ὑποχρεοῦνται ἀμφότεροι ν' ἀνήκωσιν ἀποκλειστικῶς ὁ εἰς πρὸς τὸν ἕτερον, ἐνὸς ὁ δεσμός ἐκεῖνος διαρκέσῃ, οὐδέποτε ν' ἀπατήσωσιν ἀλλήλους καὶ ἐπομένως νὰ δηλώσωσιν εἰλικρινῶς ὁ εἰς πρὸς τὸν ἕτερον τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ διάθεσις αὕτη ἤθελε παύσει. Ἡ ἀμοιβαία αὕτη ὑπόσχεσις δέον νὰ δίδεται ἀπαραιτήτως, καθ' ὅτι παρέχει τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν παντελῆ ἀσφάλειαν εἰς τὸν ἐπαξίως φέροντα τὸν τίτλον τοῦ ἀνθρώπου. Μόνον διὰ τῆς ἐν τῇ ὑπολήψει ἐμπιστοσύνης, τῆς εὐγενοῦς ταύτης πεποιθήσεως, ἀπολαύει τις τῆς γλυκείας ἐκείνης οἰκειότητος, τῆς ἀξίας τῶν ἐναρέτων ψυχῶν. Ἐὰν ὁ δεσμός οὗτος δύναται νὰ διατηρηθῇ ὅσον καὶ ἡμεῖς, θὰ ᾔηται ἡ εὐτυχία καὶ παραμυθία μας. Ἀλλὰ μὴ λησμονήσωμεν καὶ τοὺς νόμους τῆς εἰμαρμένης, μὴ ὑποσχεθῶμεν ὅτι θ' ἀγαπῶμεν πάντοτε, καθ' ὅσον οὐδεὶς εἶναι βέβαιος ὅτι θ' ἀγαπᾷ τὴν ἐπιούσαν. Γνωρίζομεν τὸ ἐνεστῶς αἶσθημα ἢ τὸ παρελθὸν γεγονός, πᾶν τὸ ἐπίλοιπον ὁ ἄνθρωπος τὸ ἀγνοεῖ.

(SENANCOUR).

Οἱ ἄνδρες θεωροῦνται σταθερώτεροι ἐν τῇ προκεχωρημένῃ ἡλικίᾳ ἢ ἐν τῇ νεανικῇ· ἀλλ' ἡ σταθερότης αὕτη εἶναι ἐπιπολαία. Ἐν τῷ γήρατι προλαμβάνει τις τὰς ἀνάγκας ἐκ φόβου, ἢ καταστέλλει τὰς αἰσθήσεις διὰ τῶν στερήσεων καὶ ἀπολαύει μετ' ἀνη-